HYVIL

Lausunto
dnro 171/03.01.00/2026

Tuula Kock

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuuleminen 20.10.2026
Stv@eduskunta.fi

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Esityksen tavoitteena on kehittää 65-vuotta täyttäneiden vakuutettujen hoito- ja tutkimuskorvauksilla toteutettua valinnanvapauskokeilua. Kohderyhmän hoito - ja tutkimuskorvauksiin lisättäisiin oikeus korvaukseen fysioterapiasta 4 kertaa vuodessa ja yleislääkärin vastaanottokäynneistä maksettaisiin korvaus enintään 6 kertaa kalenterivuodessa. Kokeilun voimassaolo pidennettäisiin vuodella, eli 31.12.2028 asti. Toimeentulotuesta annetun lain poikkeusta (Sv-laki 3a luku) lääkärinpalkkioiden ja tutkimusten omavastuuosuuksien huomioimisesta perustoimeentulotuessa muina perusmenoina jatkettaisiin vuodella 28.2.2029.

Asiakasnäkökulma ja alueellinen näkökulma

Esitys lisää rajatun kohderyhmän valinnanvapautta ja parantaa hoitoon pääsyä alueilla, joilla yksityissektorin palveluja on tarjolla. Alueellista eriarvoisuutta malli ei korjaa. Asiakkaan näkökulmasta malli tarjoaa vaihtoehdon, mutta voi johtaa päällekkäiseen palvelujen käyttöön hyvinvointialueen palvelujen kanssa tilanteissa, jossa Kela-korvattu palveluvalikko ei riitä. Tuki- ja liikuntaelimistön ongelmat ovat yleisiä tässä ikäryhmässä, joten asiakasnäkökulmasta esitetty muutos on tervetullut.Toimeentulotukea koskevan poikkeuslain jatkaminen on kannatettavaa yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Asiakassiirtymät

Kokeilun vaikutuksia asiakassiirtymiin eri sektoreiden välillä on vaikea ennakoida. Mallin voisi olettaa olevan houkutteleva etenkin niillä asiakkailla, joilla työterveyshuollon palvelut päättyvät. Tämä asiakasryhmä ei näy siirtymänä hyvinvointialueen palveluista. Alkuvaiheen seurannan perusteella yksityissektorinpalvelujen käyttö kohdentui asiakkaille, jotka olivat jo yksityissektorin asiakkaita.

Kentän koodi muuttunut

Kentän koodi muuttunut

CC BY ND

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
www.hyvil.fi
etunimi.sukunimi@hyvil.fi
Y-tunnus: 3324881-1

Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab
www.hyvil.fi
fornamn.efternamn@hyvil.fi
FO-nummer: 3324881-1

Yhteenveto

Hyvinvointialueet ja yksityinen sektori hoitavat erilaisia asiakasryhmiä, joten tämän mallin ja hyvinvointialueen tuottamia perustason palveluita ei voi verrata suoraan keskenään resurssien käytön ja kustannusten näkökulmasta. Hyvil pitää tärkeänä esitetyn toimintamallin laadullista arviointia ja seurantaa niin asiakaskokemuksen kuin hyvinvointialueen palveluiden saatavuuden, käytön, julkisen talouden, laadun ja hoidon jatkuvuuden näkökulmasta. Kokeilun laajeneminen asteittain tuonee haasteita myös arviointiin.

Esitys ei vahvista hyvinvointialueiden kykyä tuottaa peruspalveluja koko väestölle. Hyvil pitäytyy aiemmassa kannassaan eikä kannata tässä vaiheessa Kela-korvausten valinnanvapauskokeilun täydentämistä hallituksen esityksessä esitetyllä tavalla. Hyvinvointialueilla säilyy velvollisuus vastata koko väestönsä palvelutarpeesta. Kokeilu ei saa johtaa siihen, että tulevaisuudessa hyvinvointialueilta leikattaisiin osa rahoituksesta pois sillä perusteella, että osaan palvelutarpeista vastaa yksityinen sektori kokeiluluontoisten hankkeiden aikana, jolloin hyvinvointialueen palvelun käytön perusteella koottu tietopohja ei vastaa väestön todellisia palvelutarpeita.

Tuula Kock
Asiantuntijalääkäri
HYVIL

Kentän koodi muuttunut

Kentän koodi muuttunut